

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Marčnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v četrtek, dne 5. julija 1934.

Štev. 74.

Zasluge naših denarnih zavodov

Vse premalo se cenijo zasluge naših denarnih zavodov za naše gospodarstvo. Zlasti sedaj v času najtežje finančne krize, ko je ustavljeno normalno poslovanje denarnih zavodov, se kaj rado pozablja na plodono delo, ki je bilo izvršeno edino s pomočjo denarnih zavodov. Zato je nad vse umestno, da je ljubljanska Mestna hranilnica ob svoji 45letnici priredila sicer majhno, toda zato tem bolj pomembno razstavo dela, ki ga je tekom svojih 45 let naredila.

Zlasti pa zaslužita dve karti posebno pozornost slovenskega človeka. Je to veliki zemljevid Slovenije, na katerem so označeni vsi kraji, kamor so šla posojila Mestne hranilnice. Iz tega zemljevida se nazorno vidi, da ni bilo posvečeno delo ljubljanske Mestne hranilnice le Ljubljani in njeni ožji okolici, temveč da je vsa Slovenija napredovala vsled kreditov, ki jih je dobila s posredovanjem Mestne hranilnice od slovenskega varčevalca, in to pod tako nizkimi obrestmi, da je bilo s temi krediti ljudem v resnici pomagano. Ljubljanska Mestna hranilnica je po svojih vlogah največji slovenski denarni zavod, ki ima še danes nad 408 milijonov vlog in vse nje delo tekom dolgih 45 let njenega obstoja dokazuje, da je bil to v resnici naš osrednji denarni zavod. A ko mora človek pod silo vidnih in neovrgljivih dokazov vse to priznati, pa mora obenem tudi priznati, da je kriza zaupanja zajela tudi krog vlagateljev tega denarnega zavoda in da kljub garanciji slovenske prestolnice še ni bilo mogoče to krizo premagati. Pero kar samo sili, da bi načelo pri tej priliki še poglavje o vzrokih, da se ni pri nas nič, ali celo manj ko nič, storilo za rešitev denarne krize.

Kakor Mestna hranilnica v Ljubljani, tako pa so delovale v prid slovenskega gospodarstva vse druge naše komunalne in regulativne posojilnice. In nobenega dvoma ni, da bi zlasti vse večje mogle na podoben način nazorno pokazati na zemljevidu, kako je vsa Slovenija napredovala z njih posojili. Še vidnejši pa bi postal blagoslov denarnih zavodov, če bi vsak zavod izdelal za svoj okoliš podobno karto, kakor jo vidimo na razstavi Mestne hranilnice. Je to zemljevid mesta Ljubljane in na njem so z bučkami označene vse parcele, na katerih so se s pomočjo cenjenih kreditov Mestne hranilnice dvignile nove, oz. popravile stare hiše. Po pravici smo ponosni na silni napredek, ki ga je doživela Ljubljana v zadnjih letih, da vedno bolj postaja najlepše mesto, kar jih je v vsej Jugoslaviji od Jadranskega do Črnega morja. Vse mogoče faktorje, prave in neprave, častimo zaradi tega napredka, le na glavnega pozabljamo. Kajti karta z označenimi krediti Mestne hranilnice govori bolj zgovorno in naravnost dokumentarno, kdo je predvsem omogočil ta veliki napredek Ljubljane. Edino ljubljanska Mestna hranilnica, ki je s pomočjo slovenskega vlagatelja zbirala potreben denar za razvoj Ljubljane in vse Slovenije.

Vsaka naša mestna hranilnica more v svojem okolišu pokazati na isti uspeh. In če bi dodali še statistiko o delih, ki so bila narejena s pomočjo drugih naših denarnih zavodov, zlasti naših največjih, potem bi videli, da vse slovensko relativno večje blagostanje ko v drugih banovinah izvira le od slovenskih den. zavodov. To nam jasno kaže karta Jugoslavije, na kateri so označena vsa mesta, ki imajo mestne ali regulativne hranilnice. V Sloveniji je vse polno zastavic, precej tudi še v Dalmaciji, potem pa pride praznosta, obupna praznosta in le v največjih krajih se vidi tu pa tam kakšna zastavica. Ali ne bi bilo stokrat bolje, da bi vsi oni, ki zavida o Slovenem blagostanju, do katerega so se pri-

borili z lastnimi sredstvi, raje posnemali zgled Slovencev in pričeli tudi v svojih krajih delati na to, da dvignejo njih blagostanje! In če bi to delali, potem bi kmalu spoznali, da brez denarnih zavodov ni mogoč noben napredek, da je delovanje denarnih zavodov osnovni pogoj za napredek vsakega gospodarstva.

Morda bi bilo potem tudi konec one blazne neumne ravnotežnosti, s katero gledajo nekateri na ustavev normalnega poslovanja denarnih zavodov. Morda bi potem res prišli do tega, da bi vsi začeli delati na to, da začno zopet denarni zavodi poslovati kakor treba. Morda bi potem bilo konec one skrajno škodljive in še bolj

lahkomišljene brezbrzičnosti, ko mirno gledamo, ko je prenehala funkcionirati ona panoga narodnega gospodarstva, ki daje vsemu gospodarstvu kri in življenje — ki mu da denar.

Ni zanosno, da moramo ob 45letnici našega največjega denarnega zavoda zapisati, kako se vse premalo cenijo zasluge denarnih zavodov. Ne zaradi denarnih zavodov, temveč zaradi vsega našega narodnega gospodarstva, zaradi vse naše kulture je treba na te zasluge vedno znova opozarjati. In ob pomembnih jubilejih denarnih zavodov še prav posebej, in zato je prav, da je proslavila Mestna hranilnica svoj jubilej, čeprav le z majhno razstavo.

Slova od Bolgarske

Zadnje manifestacije za utrditev bolgarsko-jugoslovanskega zblizanja

Naša zadnja postaja na Bolgarskem je bila Burgas in ko smo stopili tu v vlak, se je začel naš povratek v domovino, v skoraj 2000 km oddaljeno Ljubljano.

Železniška vožnja iz Burgasa v Sofijo je bila nadvse prijetna. Pokrajina lepa, da smo skoraj mislili, da smo med prijazni griči Stajerske. Povsod ob poteh visoki topoli, povsod vse v zelenju, na poljih pa delavni ljudje. Na vsaki večji postaji pa zopet prisrčni pozdravi in nove manifestacije bolgarsko-jugoslovanskega prijateljstva. Prvi veliki pozdrav je bil v Karnobatu, potem pa so se kar vrstili, posebno lep pa je bil v Stari Zagori, velikem železniškem križišču, kjer se odcepi železniška proga v dolino rož in naprej proti Donavi.

V Plovdivu nas čakajo na postaji vsi naši stari znanci. To je bilo veselega pozdravljanja in rokovanja in novih obljub za poglobitev ustvarjenega prijateljstva. Zalibog pa je stal vlak le malo časa in treba se je bilo posloviti. In naprej je šla pot proti Sofiji. Spotoma smo še videli nova zgrajena radijska zdravilišča, ki so ena najmočnejših v Evropi.

Proti večeru smo zopet zagledali zlato kupolo divno lepe sofijske katedrale in kmalu nato smo bili na sofijskem kolodvoru. Tu so nas pričakovali vedno uslužni gospodje iz zbornice s predsednikom Sarovim na čelu. Še enkrat smo se pogovorili z njimi na intimni večerji, drugi dan pa so bili zadnji poslovilni sestanki in zadnji pogovori glede novih trgovinskih odnošajev, ki naj nastopijo med obema državama.

In končno je prišel tudi oni trenutek, ko se je bilo treba posloviti tudi od gostoljubne Sofije in se posloviti od Bolgarske in naših ljubih novih znancev. Ni treba še posebej omenjati, da so ti prišli polno številno na peron, poleg njih pa še polno drugega občinstva, da je bilo slovo še večja manifestacija bolgarsko-jugoslovanskega prijateljstva, kakor pa je bil naš prihod. Bilo nam je to v zadoščenje, ker je bil v tem dokaz, da smo dobro uporabili bolgarske dneve in da smo izpolnili svojo nalogo kot pionirji za utrditev slege na slovanskem jugu in skupnega gospodarskega dela obeh slovanskih narodov.

Med glasnim vzklikanjem južnoslovanske skupnosti, med nekončljivimi »hura« in zdravju klici, med živahnim mahanjem rok je končno vlak krenil iz sofijske postaje in naše potovanje po Bolgarski je bilo zaključeno. Še nekaj ur in prišla je tudi zadnja postaja v Dragomanu, kamor so nas še spremili naši najzvestejši spremljevalci, tajniki sofijske zbornice. Po enournem prestanku pa nas je vlak zavezil na našo obmejno postajo Caribrod — in bili smo zopet doma — v Jugoslaviji.

Ob zaključku naj podam še izjavo, ki jo je dal za bolgarske liste vodja naše delegacije, podpredsednik beograjske trgovske zbornice g. Petković in ki so jo objavili večinoma vsi bolgarski listi. G. Petković je izjavil:

Poslovilna izjava voditelja jugoslovanske delegacije

»Odhajamo iz Bolgarske navdušeni nad tem, kar smo videli. Vsak košček bolgarske zemlje je obdelan marljivo in lepo. Bolgarski kmetovalec očividno vlaga maksimum svojega truda in dela v to, da se izkoristijo vsa bogastva v resnici lepe Bolgarske.«

Na vprašanje o svojih vtisih o bolgarski trgovini, industriji in obrtu je odgovoril g. Petković:

»Industrijska podjetja, ki smo jih videli, so popoln dokaz, da bolgarska industrija lepo napreduje in da se sistematično razvija. Bolgarski industrijci znajo služiti s svojim delom osamosvojitvi bolgarskega gospodarstva. Trgovci pa, o čemer smo se prepričali, se znajo tako na domačih ko na tujih trgih prilagoditi razmeram in časom, da se z uspehom bore z vsemi težkočami, ter tako koristno izpolnjujejo svojo nalogo v gospodarskem življenju Bolgarske.

Daleč znano in tipično bolgarsko obrtništvo imponira s svojo vztrajnostjo in energijo, s katero izpolnjuje v današnjih razmerah svojo pomembno nalogo. Zlasti lepo je prizadevanje obrtništva, da se organizira v svojih združenjih. Posebnega pomena je akcija in prizadevanje zbornice, da organizirajo in izpolnjujejo obrtniško in trgovsko šolstvo. Šole, ki smo jih videli v Sofiji, Plovdivu in Varni, so vzorne ustanove te vrste, ki so v čast bolgarskemu gospodarstvu. Vse to je napravilo na nas globok in trajen vtis.«

In kakšen je vaš splošni vtis o gospodarskih razmerah Bolgarske?

»Vračamo se na svoje domove, da povečamo te svoje izredne vtise po vsej širni Jugoslaviji. Prepričani smo, da bo vse jugoslovansko gospodarstvo enako prisrčno in radostno pozdravilo takšno stanje bolgarskega gospodarstva, kakor smo ga pozdravili mi.

Nenavadno smo zadovoljni, da smo bili na Bolgarskem baš v času, ko so sklenili naši državniški trgovinski pogodbo in veterinarsko konvencijo in da smo imeli na ta način priliko, da se takoj pogovorimo s svojimi tovariši na Bolgarskem v zvezi s tem davno zaželenim in pričakovanim svetlim dogodkom.

Brez vsakega dvoma je, da se bo z vztrajno voljo na obeh straneh našla pot in našel način, da imata obe gospodarstvi od trgovinske pogodbe in veterinarske konvencije maksimum koristi. Izjavljam odkrito, da problem ni niti enostaven niti lahek. Če pa se upošteva pravo resnično navdušenje, ki se je iz srca in spontano manifestiralo od obeh strani, da se doseže tesno sodelovanje med bolgarskim in jugoslovanskim gospodarstvom, potem je upravičen optimizem, s katerim pričakujemo, da se bo v najbližji bodočnosti to sodelovanje tudi doseglo.«

Kako ste bili sprejeti za časa svojega bivanja na Bolgarskem?

»Bivanje na Bolgarskem nam ostane v nepozabnem spominu. Eno moremo zagoto-

Opozorjamo na občni zbor Trgovskega društva „MERKUR“

ki bo v petek, dne 6. julija ob 7 zvečer v Trgovskem domu.

Trgovci, udeležite se občnega zbora polnoštevilno!

viti vsem: da bomo vsi, ki se vračamo v svojo domovino, v njej naravnost fanatično pridigali neobhodno potrebo najbolj ozkega sodelovanja med obema gospodarstvom in našima bratskima narodoma.

Končno smo tudi iskreno hvaležni vsemu bolgarskemu tisku, ki je s takšno pazljivostjo spremljal naše potovanje po Bolgarski in prepričani smo, da bo bolgarski tisk tudi nadaljeval s svojim hvalevrednim delom.

Še enkrat: Vsem hvala! Naj bi dal Bog, da bo po tem našem bivanju na Bolgarskem medsebojno spoznavanje privrednikov stalno in vedno živo. S tem se bo brez dvoma mnogo doprineslo za ustvaritev skupnih ciljev naših dveh bratskih slovanskih narodov.«

Potovanje po Bolgarski je bilo za vse jugoslovanske udeležence eno najlepših potovanj, kar so jih doživeli v svojem življenju. To so poudarjali vsi in ta zavest samo še narašča, če pomislijo nazaj na te, tako lepo preživete dneve. Zato pa raste tudi v srcih vseh trdna volja, da morajo zavladati med obema narodoma lepši in bolj prijateljski odnošaji, da se uresniči vse ono, kar je živelo v naših dušah, ko smo na obali Črnega morja zapeli »Hej Slovani!« in ko je bil vsaj za trenutek uresničen oni vzvišeni sen o eni misli od Jadranskega do Črnega morja.

Vsak, kdor se je udeležil potovanja po Bolgarski, se je vrnil kot pionir bolgarsko-jugoslovanskega zblizanja in kot gospodarski ljudje se vsi zavedajo, da imajo oni to veliko nalogo, da z ustvaritvijo trdne podlage za gospodarsko sodelovanje obeh narodov pripravijo tla tudi za sodelovanje na vseh drugih poljih.

Slovanska misel mora postati na slovanskem jugu realnost, tu mora doživeti svoje prvo in popolno uresničenje. To je naša zaobljuba po lepih bolgarskih dneh.

Zakaj še ni rešena svetovna kriza?

Nato odgovarja neki angleški finančni časopis tako-le:

Mislite si svetovno gospodarsko krizo kot voz, ki se je do osi pogreznil v blato. Voz je obtičal v blatu in treba ga je izvleči. Iz vseh delov sveta so prišli nacionalni ekonomski in dajali svojim vladam nasvete, kako bi se izvlekel voz iz blata. Jasno je, da bi se voz mogel izvleči. Toda prav tako je jasno, da je to mogoče samo pod tem pogojem, če vlečejo vsi v eno smer. Tako je Anglija rekla, da bo rešila svetovno gospodarsko krizo s pomočjo devalvacije funta. In v resnici je v svoji smeri voz nekoliko potegnila iz blata. Toda drugi so dejali, da je mogoče rešiti krizo samo z ohranitvijo zlate valute. In zopet je zdrknil voz nazaj v blato. To se je ponavljalo nešteto krat in posledica vsega tega je, da je ostal voz v blatu, kakor je bil, še predno so prišli nacionalni ekonomski s svojimi nasveti. In tako bo voz ostal tako dolgo v blatu, dokler se vsaj dve državi ne sporazumeta, da bosta močnejši od drugih in potegnili voz v eno smer. Če bi se Vel. Britanija sporazumela z Združenimi državami Sev. Amerike, bi bil voz najbrže že iz blata in bilo bi konec svetovne gospodarske krize. Tako pa se prepiramo še naprej, v katero smer naj se potegne voz.

Seja Zveze trgovskih združenj v Beogradu

V nedeljo dopoldne je bila pod predsedstvom Nedeljka Savića plenarna seja Zveze trgovskih združenj v Beogradu. Na seji je predsednik Savić obširno poročal o poteku skupljanskega kongresa in pomenu te velike manifestacije jugoslovanskega trgovstva. Nato se je Zveza konstituirala. Za predsednika je bil izvoljen Nedeljko Savić, za podpredsednike pa: Mirko Stojkanović, Petar Viletić, Veljko Stefanović in Sima Jovanović.

Nato je poročal predsednik Savić o ustanovitvi centralnega predstavništva vseh zvez trgovskih združenj. Predsedstvo novega predstavništva je pooblastilo predsednika Savića, da zastopa pri vseh prilikah vse zveze trgovskih združenj in da nastopa z vso veljavnostjo v vseh vprašanjih, ki so važna za trgovski stan. Zlasti je v svojem poročilu naglasil predsednik Savić popolno soglasnost vseh zvez trgovskih združenj v vseh aktualnih vprašanjih.

Nato so poročali člani predsedstva o razmerah v svojih področjih. Soglasno so poudarjali, da se nahaja trgovina v vseh krajih v zelo težavnem položaju. Na trgov-

ce se nalagajo vsa mogoča bremena, njih pravice pa niso niti najmanjše zavarovane. Delo privilegiranih zadrug še naprej škoduje trgovini. Zahteve trgovcev, da se dajo tudi njim pravice, ki so bile drugim že podeljene, so ostale še vedno neizpolnjene. Poleg tega je trgovski stan pritisnjen še od cele vrste drugih bremen.

Po končani debati je dobil predsednik Savić pooblastilo, da v sporazumu z upravami drugih združenj čim prej doseže, da začne odločujoči činitelji razpravljati o resolucijah, ki so bile sprejete na kongresu v Skoplju. Tem resolucijam naj se dodajo še vsa nova vprašanja, ki so nastala v zadnjem času.

Na seji se je končno konstatiralo, da obstoji na področju beogradske zveze nad sto trgovskih združenj, ki so skoraj vsa brez izjeme včlanjena v zvezi trgovskih združenj. S tem je v zvezi včlanjenih okoli 25.000 članov. Splošno se je naglašalo, da bi morala izdajati Zveza svoje glasilo, ki bi vse člane redno obveščalo o njenem delu.

Trgovinska pogodba z Bolgarsko

Službene Novine, z dne 30. junija so objavile besedilo bolgarsko-jugoslovanske trgovinske pogodbe, ki je stopila dne 1. julija v veljavo. Besedilo pogodbe je sestavljeno v srbskem in bolgarskem jeziku. Nova pogodba sestoji: iz dogovora o trgovini in plovbi, dveh prilog k jugoslovanski in bolgarski carinski tarifi, iz sanitarno-veterinarske konvencije, zaključnega protokola za izvajanje določb sanitarno-veterinarske konvencije in zaključnega protokola k dogovoru o trgovini in plovbi.

Dogovor o trgovini in plovbi

Čl. 1. se glasi: Državlani ene od pogodbenih držav uživajo na ozemlju druge države pri izvrševanju trgovine, industrije, plovbe ali katerekoli drugega posla iste pravice, ugodnosti in olajšave vsake vrste, kakršne so bile priznane ali bodo priznane državljanom države z največjimi pravicami.

Državlani ene pogodbenih strank imajo pod pogojem izpolnitve zakonov in predpisov druge stranke pravico svobodnega vstopa, potovanja, bivanja in naseljevanja na ozemlju druge države, ko tudi svobodnega odhajanja v vsakem času, ne da bi bili izpostavljeni kakšnim omejitvam, katerim ne bi bili podvrženi tudi državljani države z največjimi pravicami. Izpolnjujoč domače zakone in predpise imajo vso svobodo, da izvršujejo vsak obrt in vsak posel, ki ne bi bil s posebnim zakonom pridržan za domačine.

Tako imajo pravico pridobivanja, posejavanja, najemanja in prodajanja vsake vrste premičnih in nepremičnih dobrin, razen če domači zakoni drugače predpisujejo.

Nobena odredba omejevanja, razpolaganja, vstopa ali razlastitve zaradi javne potrebe ali splošnega interesa, ki bi se nanašala na lastnino ali izkoriščanje dobrin, pravic in interesov državljanov ene od pogodbenih strank, se ne more izdati od druge stranke, a da se ta odredba ne bi uporabljala pod istimi pogoji tudi na dobrine, pravice in interese domačinov.

Vsaka pogodbeni stranka pa si pridržuje pravico, da s posebno odredbo prepove naselitev ali bivanje na svojem ozemlju državljanu druge pogodbene stranke, bodisi na podlagi sodne razsodbe, bodisi na podlagi zakonov in pravilnikov za sirote, onih zdravstvene policije in policije za javno moralo, ko tudi na podlagi oziroma na notranjo ali zunanjo državno varnost.

V takšnem primeru pa se izgon ne more opraviti s pomanjkanjem stanovanj ali z brezposelnostjo.

Čl. 2. določa, da imajo državljani obeh pogodbenih strank iste pravice pred sodišči in upravnimi oblastmi, da si morejo izbrati odvetnike in zastopnike in da se ne morejo uporabiti proti njim nobene druge omejitve, razen onih, ki so predvidene po zakonu in pravilnikih ter da se bo z njimi v vsakem primeru postopalo tako, ko z državljani katerekoli druge države.

Čl. 3. priznava državljanom obeh pogodbenih strank glede davkov in taks ter javnih bremen iste pravice kakor domačinom in državljanom z največjimi pravicami.

Čl. 4. Državlani obeh držav so oproščeni

vsakega prisilnega dela, razen v nujnih primerih elementarnih nezd. Ravno tako so oproščeni tudi od vojaške in vsake druge obvezne službe. Od te oprostitve so izključene le dajatve od posestev, katere so obvezne tudi za domačine. Pač pa so oproščeni državljani obeh držav od prisilnih posojil in kontribucij.

Čl. 5. Trgovci, tvorničarji in drugi proizvajalci ene od obeh držav, ko tudi njih trgovinski potniki, imajo pri predložitvi legitimacije in po izpolnitvi predpisanih formalnosti v drugi državi pravico, da v njej nakupujejo za svojo trgovino ali industrijo, ko da tudi zbirajo naročila z ali brez vzorcev pri trgovcih in drugih osebah, ki za svojo trgovino ali industrijo uporabljajo blago, ki odgovarja vzorcem, pod istimi pogoji ko državljani države z največjimi pravicami.

Preje omenjene legitimacije se izdajajo po vzorcu, ki ga navaja mednar. konvencija o poenostavljenju carinskih formalnosti, podpisana v Ženevi dne 3. novembra 1923. Te legitimacije veljajo za eno leto.

Pogodbeni državi medsebojno označita, katera oblastva so upravičena za izdajanje teh legitimacij.

Kar se pa tiče ambulantnih industrij, krošnjarstva in zbiranja naročil po osebah, ki ne opravljajo niti industrijo niti trgovino, si pridržujeta obe pogodbeni stranki popolno svobodo.

Predmeti, uvoženi kot vzorci v preje navedenem cilju se smatrajo kot začasni uvoz, ki je v vsaki državi oproščene carine, v soglasju s carinskimi predpisi, izdanimi v svrhu zagotovitve ponovnega izvoza v roku, določenem po zakonu. Ta rok ne more biti krajši od 6 mesecev. Ta ugodnost pa ne velja za predmete, ki se zaradi svoje količine ali vrednosti ne morejo smatrati kot vzorci ali ki v sled svoje narave ne bi mogli biti identificirani ob njih ponovnem izvozu.

Preje navedene legitimacije morajo imeti konzularni vizum ko potni listi.

Čl. 6. določa, da se postopa z državljani ene od pogodbenih strank, ki gredo v trgovske namene na sejme ali trge, tako ko z domačini, razen, če določajo zakoni ali pravilniki o ambulantnih industrijah drugače, in če imajo legitimacije, izdane v smislu vzorca mednarodne konvencije o poenostavljenju carinskih formalnosti.

Čl. 7. Trgovske, industrijske, finančne, zavarovalne, prometne, transportne in druge družbe s sedežem na ozemlju ene od pogodbenih strank in ki so ustanovljene na podlagi zakona te države, se priznavajo kot zakonite na ozemlju druge države. Morejo tu nastopati pred sodišči, da vložijo tožbo ali da se branijo, imajo svoboden in neoviran dostop pred oblasti druge pogodbene države. Zakonitost njih ustanovitve in njih pravna sposobnost za nastopanje pred sodišči se bosta precejevali po zakonih njih države porekla.

Pravica teh družb za opravljanje trgovine ali industrije na ozemlju druge pogodbene stranke se ureja v skladu z zakoni in določili, ki so ali bodo v veljavi na tem ozemlju. Omenjene družbe uživajo v vsakem pogledu postopanje, ki je priznано družbam držav z največjimi pravicami.

Tudi glede ustanavljanja preje omenjenih družb uživajo državljani obeh držav iste pravice ko državljani držav z največjimi pravicami.

Čl. 8. Vsaka pogodbeni stranka zagotovi soglasno svojim veljavnim zakonom in pravilnikom dejansko zaščito naravnim ali fabričnim proizvodom, ki izhajajo iz druge pogodbene države, proti nelojalni konkurenci v trgovskem prometu, zlasti pa se obveže, da prepove uvoz, vskladiščenje, izvoz ko tudi izdelovanje in promet ter prodajo v notranjosti vsakega proizvoda, ki ima na sebi ali na zavoju žige, napise ali kakšne znake, ki posredno vsebujejo neresnične podatke o poreklu, prirodi ali specifični lastnosti tega blaga. Te odredbe pa ne veljajo za tranzitno blago.

Čl. 9. Blago, prirodni ali fabrični proizvodi ene od pogodbenih strank pri uvozu v carinsko področje druge države ne podleže carini ali taksam — razumevajoč pri tem vse dopolnilne takse in doplačila — ki bi bile večje kakor za blago iz katerekoli druge države.

Ravno tako se tudi ne plačajo pri uvozu večje pristojbine, kakor so v veljavi za blago države z največjimi pravicami.

Razen tega se obvezuje vsaka pogodbeni država, da tudi pri uvozu ali izvozu blaga v drugo državo ne bo postopala manj ugodno kakor z blagom katerekoli druge države, zlasti ne glede carinskih predpisov, pregleda in analize uvoženega blaga, pogojev plačanja taks in carin, klasifikacije in tolmačenja tarif ko tudi ne v pogledu carinskih skladišč, kar velja tudi za blago, ki se naklada v svobodnih pristaniščih, svobodnih conah ali v javnih skladiščih.

Čl. 10. Brez ozira na prejšnji člen pa se dopušča uvoz prirodnih in industrijskih proizvodov bolgarskih, oz. jugoslovanskih, ki so navedeni v prilogi A, oz. B, proti plačilu carin, določenih v teh prilogah.

Čl. 11. Notranje davščine, ki se pobirajo na ozemlju ene od pogodbenih držav od kakšnega predmeta, ne bodo v nobenem primeru večje, kakor se pobirajo od domačega blaga, ali v nedostatku teh, od blaga iz države z največjimi pravicami.

Čl. 12. določa enako postopanje tudi za vse tranzitno blago.

Čl. 13. Postopanje največje ugodnosti pa ne velja:

za ugodnosti, ki jih dovoli ena od pogodbenih držav v obmejnem pasu 15 kilometrov sosedni državi ter za pravice, ki izhajajo iz carinske unije.

Čl. 14. Pri uvozu ali izvozu se oproščajo vsake carine in takse:

1. stvari in predmeti, ki so služili za osebno uporabo, ko živila, potrebna potnikom za čas potovanja in v količini, ki odgovarja okoliščinam in v kolikor niso predmet trgovine,

2. vzorci, tudi na kartonih, ki se ne morejo drugače uporabiti z izjemo monopol-skih predmetov,

3. vsake vrste zunanji zavoji, žigosani, že uporabljeni za izvozne pošiljke, ki se v določenem roku vračajo.

Čl. 15. Od carine so oproščeni:

1. predmeti, namenjeni za popravilo in poskuse,

2. stroji ali strojni deli, poslani zaradi poskusa,

3. blago, namenjeno za razstave, tekme in sejme,

4. orodje in pribor monterjev, bodisi, da nosijo to s seboj ali pa je bilo poslano pred ali po njihovem prestopu meje,

5. pohištveni vozovi s pripadajočimi predmeti, natovorjeni ali prazni tudi v primeru, če pri povratku sprejmejo nov tovor, pod pogojem, da se uporabi ta za notranji promet za časa njihovega začasnega bivanja na ozemlju druge države,

6. zunanji zavoji vsake vrste, ki se uvažajo, da se napolnijo in ki se izvažajo, ko so napolnjeni.

(Dalje prihodnjič.)

Tudi Grčija začne graditi avtomobilske ceste

Grški listi poročajo, da je grška vlada sklenila, da prične uredničevati veliki načrt o spopolnitvi grškega cestnega omrežja. V programu so tudi velike avtomobilske ceste. Predvsem pa namerava zgraditi Grčija veliko avtomobilsko cesto iz Aten v Solun in naprej do bolgarske meje, da bi tako pritegnila v Atene rastoči tujski avtomobilski promet na Carigrad. Kdaj bomo mogli tudi mi poročati o gradnji velike avtomobilske ceste, ki bi vodila iz severne meje na naš Jadran. Ali pri nas res ne bomo spoznali, da je v današnjih časih živahen tujski promet brez dobrih avtomobilskih cest nemogoč?

Posvetu

Narodna skupščina je po velikem ekspoziju zunanega ministra Jevtića z aklamacijami sprejela zakonski načrt o prijateljski pogodbi s Turčijo.

Bolgarski listi pišejo zelo ugodno o obisku Barthouja v Bukarešti in Beogradu ter pri tem konstatirajo, da ni uporabil Barthou niti ene neugodne besede proti Bolgarski.

Odnosaji med Albanijo in Jugoslavijo so se zelo izboljšali zlasti zaradi demonstracije italijanskega brodograja v Draču. Albanija je pripravljena podpisati balkanski pakt, kakor poroča angleško časopisje.

Svetovni tisk ostro obsoja način, kako je Hitler obračunal s svojimi nekdanjimi tovariši. Angleški listi pravijo, da je postopal Hitler kakor razbojnik in gangster, drugi listi pišejo, da je kakor sultan Mehmed II. poklal svoje janičarje. Sovjetski listi pa primerjajo mesarjenje Hitlerja z divjanjem svinje, ki žre lastne mladiče.

Pa tudi nemški generali so ogorčeni nad sobotnimi dogodki. Tako so poslali nekateri generali voj. ministru gen. Blombergu skupno pismo, v katerem ga opozarjajo, da so oni prisegli zvestobo le Hindenburgu kot vrhovnemu komandantu vojske in da je on edini komandant nad vojsko in ne Hitler. Ostro tudi obsojajo, da je vojska sodelovala pri ilegalni akciji, ker ubijanje nasprotnikov brez sodne razsodbe je ilegalno dejanje.

Šef nemškega gen. štaba Fritsch je zagrozil Hitlerju, da bo dal aretirati vlado, če bodo še naprej usmrčeni aretiranci brez sodbe.

Cilj zarotnikov je bil, kakor pišejo nekateri francoski listi, da vpostavimo monarhijo. Načrt je izdelal Röhm skupno z generalom Schleicherjem in Papenom. Policija da je že pred dnevi izvedela za to zaroto in prav tako je imela v roki listo onih, ki naj bi padli kot prve žrtve zarote. Na prvem mestu da je bilo ime Hitlerja.

Röhm in tovariši so po drugih vesteh pripravljali socialistično revolucijo, istočasno pa monarhisti pod Papenom in Schleicherjem monarhistično. Hitler pa da je takoj udaril po enih in drugih.

Zarote sploh ni bilo, pišejo nekateri ameriški listi. Zaroto so si junckerji le izmislili, da so mogli obračunati z vsemi svojimi nasprotniki.

Soglasna sodba vseh velikih listov je, da je položaj Hitlerja oslabilen, da je sedaj odvisen od dobre volje vojske in da se je okrepila podzemna fronta opozicije. Nova revolucija je vedno bolj verjetna. V sled vedno težjega položaja nemške vlade je tudi nevarnost za mir večja, ker ni izključeno, da bi skušala vlada z zunanje političnimi dogodki premagati notranje politično in gospodarsko krizo.

Prva posledica nemških dogodkov je, da je Mussolini popustil glede pomorskega oboroževanja in da zahteva pariteto s Francijo glede njenega sredozemskega brodograja.

O usodi kronprinca, 4. sina Viljema, Auvija, Papena in nekaterih drugih desničarjev so razširjene najbolj nasprotujoče si vesti. Nekateri trde, da so bili vsi ti aretirani, druge vesti pravijo, da so vsi prosti, zopet tretje vesti govore o begu kronprinca v Holandijo.

Prav tako si nasprotujejo vesti o Hindenburgu. Nekateri listi poročajo, da je Hindenburg na smrt bolan, po drugih vesteh je zelo aktivno sledil sobotnim dogodkom. Kakor zatrjujejo eni, je Hindenburg še vedno za Papena, drugi pa poročajo o zahvalnem pismu Hindenburga Hitlerju in Göringju.

Vesti o samomoru Röhma in drugih voditeljev SA oddelkov ter obeh pobočnikov Papena so neresnične. Vse te ljudi so Hitlerjevi oporniki brez sodbe ustrelili.

Avstrijska legija v Nemčiji, ki je štela 10.000 mož in ki je bila na strani Röhma, je bila razpuščena, razorožena ter prepeljana v koncentracijska taborišča v bližini Koburga.

Vsled dogodkov v Nemčiji se je okrepilo v Posaarju gibanje, da ostane Posaarje pod upravo Društva narodov, ker bi bili tako katoliki in socialisti varni pred preganjanjem hitlerjevcev, vse prebivalstvo pa obvarovano pred novo gospodarsko krizo, ki grozi Nemčiji.

Umrl je princ Henrik, soproj nizozemske kraljice.

Japonska zahteva popolno enakost v pomorskem oboroževanju in odklanja vse kompromisne predloge.

Denarstvo

Razstava ljubljanske Mestne hranilnice

Ob svoji 45 letnici je priredila ljubljanska Mestna hranilnica majhno razstavo, ki nazorno kaže uspehe njenega dela in ki obenem kaže vso važnost in pomembnost denarnih zavodov.

Na razstavi je več zemljevidov, ki kažejo razvoj denarnih zavodov v Jugoslaviji, vse kraje Slovenije, ki so bili deležni kreditov Mestne hranilnice in posebej tudi delo Mestne hranilnice za razvoj Ljubljane. To delo je pojasnjeno tudi še s številnimi fotografijami. Tako vidimo, da je bila velika mestna klavniča postavljena z denarjem Mestne hranilnice, vidimo ljubljanske ceste, kako žalostno so izgledale, preden so bile tlakovane s kreditom Mestne hranilnice in vidimo celo vrsto poslopij, ki so bila zgrajena z istimi sredstvi.

Delovanje Mestne hranilnice in sploh vsakega denarnega zavoda pa ne koristi le krajem, v katerih delujejo, temveč tudi vsem stanovom. To jasno dokazuje diagram o danih kreditih po stanovih. Tako so dobili kmetovalci 16% vseh posojil, javni nameščenci celih 33,8%, delavci 10,9%, zasebni nameščenci 4,4%, dijaki 1,3%, dočim odpade ostanek na vse druge gospodarske in svobodne poklice.

Kako zelo je krivičen občitek, da bi denarni zavodi bili krivi sedanje krize denarništvu, ker da so se preveč imobilizirali, kaže nazorno plastika s stebrički o izplačanih in vloženi vlogah v l. 1931. do 1934. Ta plastika kaže, da je samo Mestna hranilnica izplačala v teh letih krize za 150 milijonov Din več denarja, kakor pa ga je prejela od vlagateljev. 150 milijonov! Ali ni ta impozantna vsota dovolj velik dokaz, da je bilo poslovanje naših denarnih zavodov nad vse previdno!

Tudi na splošno koristi varčevanja opozarja razstava z diagrami, plakati in statistikami. Zlasti pa opozarja na prvi pogoj gospodarskega napredka, ki je in ostane: da mora denar krožiti! In danes ne kroži, zato pa tudi ne pridemo iz krize.

Vstop v razstavo Mestne hranilnice je brezplačen. Kdor se zanima za razvoj našega gospodarstva, naj si ogleda razstavo!

Nazadovanje marke pričakujejo francoski finančni krogi zaradi dogodkov v Nemčiji.

Obrestna mera je maksimirana v Avstriji ter znaša od 3 do 3 1/2 % za vse vloge, razen za vloge v tuji valuti, ki se obrestujejo le po 2 in pol odstotka.

Nemčija je izdala nove devizne omejitve za izseljence. Mesto prejšnjih 10.000 mark bodo smeli v bodoče vzeti izseljenci iz Nemčije samo 2000 mark. Ta omejitev pa ne velja za židovske izseljence, ki se naselijo v Palestini.

Bank für Steiermark v Gradcu in Steiermärkische Escompte-Bank v Gradcu sta se fuzionirale.

Vlada Združenih držav Sev. Amerike je sklenila, da nakupi 1254 milijonov unč srebra in bo s tem njena srebrna podloga narasla na dve milijardi unč.

Da se prepreči špekulacija s srebrom, je ameriška vlada prepovedala izvoz srebra.

Združene drž. Sev. Amerike so uvozile v juniju zlata za 55,78 (v maju za 30,0) milijonov dolarjev, in sicer: iz Anglije za 23,7, iz Francije za 9,2, iz Holandske za 0,3, iz Britanske Indije za 9,4, iz Kanade za 6,7, iz Kitajske za 1,3 milijonov dolarjev. Ostanek so uvozile iz drugih držav.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snižni obleke, klobuke itd. Skrolati

in svečelika srajce, ovratnike in manšete. Pero, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Sebeburgova ul. 8.

Telefon št. 22-72.

Dospelost davkov v 3. četrtletju

Davčna uprava za mesto Ljubljana je izdala te dospelosti neposrednih davkov. V III. četrtletju dospejo v plačilo:

A) dne 1. julija 1934

III. četrtletni obroki zgradarine, pridobnine, rentnine, družbenega davka, davka na neoženjene osebe, davka na poslovni promet in vojnice;

B) dne 15. avgusta 1934

I. polletni obrok zemljarine.

Prizadeti davčni zavezanci se opozarjajo, da te obroke v lastnem interesu poravnajo pravočasno, in sicer davke, navedene

ad A) najkasneje do dne 15. avgusta 1934, ad B) najkasneje do dne 15. avgusta 1934.

Uslužbenki davek morajo pobrati, odnosno odvesti davčni upravi s seznamkom vsi delodajalci, ki zaposlujejo nad 20 uslužbencev, kakor tudi vse državne in samoupravne institucije in načeloma družbenemu davku zavezane osebe neglede na število zaposlenecv — najkasneje 15. dan po preteku vsakega meseca.

Ostali delodajalci pa morajo pobrati uslužbenki davek v davčnih znamkah tako, da jih ob vsakokratnem izplačilu mezde nalepijo v davčni knjižici na zato določeno mesto in uničijo z žigom ali svojerocnim podpisom. (Cl. 98., 99., 100. zak. in pravilnik o neposrednih davkih). Vsi nameščenci in delavci, ki so zavezanci socialnemu zavarovanju in vsi prejemniki pokojnin iz sredstev samostojnih pokojninskih ustanov plačujejo 0,50% od kosmatega zaslužka, mezde, odnosno pokojnin, če od teh svojih prejemkov plačujejo uslužbenki davek najmanj po Din 0,50 dnevno, Din 2 tedensko, odnosno Din 11 mesečno. Pri davčnih zavezancih, ki niso zaposleni ves teden, se vzame kot podlaga za odmero te davščine celotni zaslužek dotičnega tedna kot tedensko ponavljajoči se dohodek.

Službodavci nameščencev in delavcev, označenih v prvem odstavku tega paragrafa in samostojne pokojninske ustanove, plačujejo 1% vseh kosmatih zaslužkov in mezd, odn. pokojnin. Te davščine se oproščajo država in banovina, ostala samoupravna telesa pa le, če ne izvršujejo pridobitnih poslov.

Službodavci in samostojne pokojninske ustanove odtegujejo davščino iz 1. odst. § 1 ob izplačilih ter jo odvajajo obenem s svojo davščino iz 3. odstavka § 1 pristojni davčni upravi, ki nadzira pravilno odteguvanje in odvajanje.

Donos te davščine se steka v »Bednostni

sklad« in je pri vsakem predokazilu denarja to na položnici označiti.

Pravilnik o izrednih davščinah za »Bednostni sklad« z dne 7. junija 1933 »Služb. list« št. 63/406 z dne 5. avgusta 1933 je z dnem 31. marca 1934 prenehal veljati. Kolikor v njem vsebovane davščine še niso pobrane, naj se za čas do 31. marca 1934 takoj predpišejo in izterjajo.

Davek na neoženjene osebe, katerih mesečni prejemki znašajo več kot 2500 Din pa morajo vsi delodajalci brez izjeme odpremiti v istem roku davčni upravi v gotovini.

Zavodi, naprave in podjetja, ki so dolžna pobirati davek na rente po čl. 71. zakona o nep. davkih, morajo odpremiti pobrane zneske po seznamku najkasneje v 45. dneh po preteku vsakega polletja, torej za I. polletje do vstetega 14. avgusta 1934 II. polletje do vstetega 14. februarja 1935.

Davčni zavezanci splošnega davka na posl. promet po zakonu z dne 31. januarja 1922, ki plačujejo davek po knjigi opravljenega prometa, morajo predložiti prijave in plačati ustrezni davek za II. četrtletje 1934 najkasneje do 30. julija 1934.

Davčni zavezanci skupnega davka na posl. promet, po zakonu z dne 12. julija 1930., ki so izbrali način plačevanja po vplačilih v gotovini in menicah, morajo polagati odplačila po prometu prejšnjega meseca v 20 dneh po preteku vsakega meseca z mesečnimi prijavami, oni pa, ki so izbrali za podstavo obračuna promet po fakturah pa v 50 dneh po preteku vsakega meseca.

Dokler se ne izvrši odmera davkov za tekoče leto, se morajo plačevati po davčnem predpisu iz prejšnjega leta (Cl. 147.). Davek novih davčnih zavezancev in novih davčnih predmetov se mora plačati najkasneje v 30 dneh po prejemu plačilnega naloga.

Kdor ne plača dospelih obrovov do skrajnega plačilnega roka, mora plačati od tega dne pa do plačila 6% ne letne zamudne obresti in proti njemu se uvede izvršilno postopanje, ki je v zvezi z naslednjimi stroški:

- a) za pismeni opomin ena para od vsakega dinarja dolga, najmanj pa 10 Din;
- b) za rubežen 2 pari od vsakega dinarja dolga, najmanj pa 10 Din in taksa po t. p. 79. taksnega zakona v znesku 5 Din;
- c) za dražbo taksa po t. p. 81. taksnega zakona.

Šef davčne uprave:
Predikaka.

Zunanja trgovina

Posvečajte več pozornosti trgovskim stikom z Bolgarsko

Na drugem mestu smo začeli objavljati glavna določila trgovinske pogodbe z Bolgarsko, ki je sestavljena na načelu največjih ugodnosti. Pri uvozu jugoslovanskega blaga v Bolgarijo in obratno veljajo torej minimalne carinske postavke. Poleg tega izpreminja ta pogodba carinsko tarifo kraljevine Bolgarske v toliko, da je uvoz hmelja in superfesfata iz Jugoslavije prost, za uvoz nastopnih predmetov pa so določene ugodnostne carine in sicer: žveplena kislina (carina 3 zlate leve), aceton (60), kalcijev acetat (40), sadra (1), mlinski kamni (1), brusi (1), peči in radiatorji (10), ročno kovani žebelji (10) in kuhinjska posoda (120). Zeleti bi bilo, da bi naši interesi posvetili trgovskim stikom z Bolgarijo čim več pozornosti in v ta namen možnosti izvoza v Bolgarijo proučili in ugodnosti nove pogodbe čim bolj izrabili. Izvozniki, ki iščejo v Bolgariji zastopnike, naj se obrnejo na sotijsko zbornico, ki ima za te svrhe poseben oddelček. Naslov je: Trgovsko-Industrijalna Kamara, Solija.

Za zastopstvo naših tvrdk v Bolgariji. Tvrdka Georg P. Stepič, Solija, ulica Niška No. 63 želi prevzeti zastopstva jugoslovanskih tvrdk za vsakovrstno blago. — Tvrdka se sklicuje na reference največjih denarnih zavodov in gospodarskih ustanov.

Angleški koks za Jugoslavijo

Iz Anglije je bil znova odpremljen parnik s 5500 tonami koka za Jugoslavijo. Ob tej priliki pišejo angleški listi, da je dosegel izvoz angleškega koka v Jugoslavijo na leto že 60.000 ton. Angleški koks se uvaža v Jugoslavijo na škodo nemškega, ki je za enako količino padel.

Rumunski lesni izvoz

V prvem letošnjem tromesečju je izvozila Rumunija 116.518 ton lesa, za skoraj polovico manj ko v istem času lani. Velike količine dobrega gradbenega lesa so bile izvožene v Egipt, Grčijo in Palestino. Za ta les je bila letos dosežena višja cena kot lani. V Francijo je šel samo les za izdelavo celuloze, v Madjarsko in v Češkoslovaško les za parkete. Komisija za dodeljevanje lesnega izvoznega kontingenta je sklenila, da dodeli 20.000 ton za tuji-

no namenjenega lesa onim tvrdkam, ki se obvežejo, da se bodo v vsem ravnanju po predpisih, ki jih je izdelala Zveza lesnih industrij Rumunije.

Španija je kontingentirala uvoz lesa. Globalni kontingenti, ki veljajo od 26. junija do konca leta, znašajo: za železniške prage 59.825 m³, za brzojavne droge 143.856 m³ in za deske debeline do 44 mm 127.138 m³. Razdelitev teh kontingentov po državah še ni končana. Kontingenti za nekatere druge vrste lesa bodo še določeni.

Španija je odpovedala svojo pogodbo s Rusijo, po kateri je 70% vsega petroleja uvažala iz Rusije. Pogodba poteče koncem tega leta.

Ostrovski premogovniki so že skoraj četrtstoletja dolgo dobavljali budimpeštanski plinarni premog, in sicer 150.000 ton na leto. Vsi led izdanih deviznih uredb pa ni mogla plinarna plačevati premog le s kompenzacijami. Kljub vsem urgencam premogovornika pa ni prišlo do kompenzacijske pogodbe med Češkoslovaško in Madjarsko in ker plinarna ni mogla več plačevati premoga, je sedaj naročila premog v Nemčiji. Posledica tega je, da bodo morali ostravski delavci še bolj praznovati, dočim so v Porurju rudarji bolj zaposleni.

Zakonski načrt o mestnih občinah

Skupščinski odbor za proučevanje zakonskega načrta o mestnih občinah je končal svoje delo in pride sedaj načrt že ta teden pred skupščino, ki ga bo najbrže sprejela v obliki, kakor ga je sprejel odbor. Pri končnem glasovanju o besedilu zakona se je načrt v nekaterih bistvenih točkah spremenil. Tako je prvotno določeval zakonski načrt, da prejme stranka, ki dobi relativno večino, dve tretjini mandátov. Ta določba je padla in se vsi mandati razdelejo po čistem proporciju. Skupina pa, ki ne bi dobila niti količnika, se pri razdelitvi mandátov ne upošteva. Nadalje je sklenjeno, da morejo občinski sveti znižati število občinskih svetnikov za eno tretjino. Župan se voli neposredno in za župana je izvoljen oni kandidat, ki je dobil največ glasov. V občinah z več ko 50 tisoč prebivalci se more ustanoviti stalna dolžnost podpredsednika občine. Občine, ki so dosedaj opravljale posle prenešenega delokroga, obdrže upravno oblast prve stopnje, dokler ne izide nova uredba o upravi mestnih občin. Notranji ministar more razširiti ali omejiti delokrog občin. Plače občinskih nameščencev morajo biti izenačene s plačami drž. uslužbencev. Večje plače so nedopustne. Odpravljena pa je določba prvotnega osnutka, da pridejo vsi občinski nameščenci na razpoložanje, dokler se njih službeni odnosi ne določijo znova.

Končno določa novi zakonski načrt, da morejo občine nalagati doklade na državne neposredne davke in predpisovati takse. Glede občinskih financ ostane v glavnem vse pri starem, dokler se ne izda poseben zakon o občinskih financah.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 4. julija objavlja med drugim: Uredbo glede zvanja in mesta pomočnika ministra za promet in glede pristojnosti starešin. — Razne pooblastitve za pomočnika ministra za promet. — Odredbo o teritorialni razdelitvi poštne direkcije po banovinah. — Pooblastila za direktorje, upravnike pošt in šefov poštne oddelkov. — Razdelitev pošt, telegrafov in telefonov in pošto carinskih skladišč. — Razna določila o nagradah poštne uslužbenecv. — Odločbo o ustnovitvah glavnih pošto-telegrafsko-telefonskih delavnic na sedežih direkcij. — Pojasnilo o taksiranju bianco-menic. — Odločbo o položbi carine na koruzo, izvoženo v Nemčijo. — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Dr. Pirčeva
sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Trgovska akademija v Ljubljani

Solski uspeh na Drž. trgovski akademiji je bil v ravnokar zaključenem šolskem letu zelo ugoden. Od skupno 154 gojencev (68 moških, 86 gojenk) je končalo šolsko leto z odličnim uspehom 2, s prav dobrim 10, z dobrim 58, z zadostnim 45, torej skupno je izdelalo 115 gojencev. Popravne izpite ima 35 gojencev, izdelali pa niso en gojenec in tri gojenke. Uspeh je torej prav zadovoljiv. — Pa tudi izvenšolsko delo je na Trgovski akademiji zelo dobro razvito. Tako obstoje na akademiji več dijaških združenj, ki so imela lepe uspehe na prosvetnem polju. Pri združenju dijakov so bili včlanjeni vsi dijaki in dijakinje, pri podružnici Ferialnega saveza 100, pri mladku Jadranske straže pa 133 gojencev. Posebnost Trgovske akademije sta šolski sklad in zajednica za varčevanje in kredit ter Zajednica za varčevanje in kredit »Merkur«, ki dajeja dijakom in dijakinjam možnost, da se tudi praktično izvežbajo v knjigovodstvu. Tudi lepo število ekskurzij je priredil zavod. — Lepi učni uspeh na Trg. akademiji je tem bolj vreden priznanja, ker je učni načrt zelo obsežen, saj imajo dijaki povprečno na teden 34—37 obilnatih ur, kar je pač mnogo. — Prof. sorskemu zboru načeljuje direktor dr. Pirjevec, vseh učnih moči pa je na zavodu 9.

K zaključnemu izpitu v junjskem roku se je prijavilo 39 kandidatov in kandidatkinj, dva kandidata pa sta polagala popravne izpite. Izpit je napravilo 36 kandidatov, 5 pa je bilo reprobiranih na 3 mesece.

Konkurzi in prisilne poravnave

Zbog pravomočne ustavitve poravnalne postopanja v zadevi trgovca Petra Rozmaniča v Gor. Radgoni se razglasa o njegovih imovinskih konkurz. Konkurni sodnik dr. Kalan, upravitelj mase dr. Lenart Lotrič, odvetnik v G. Radgoni. Prvi zbor upnikov dne 9. julija ob 10., oglašitveni rok do 4. avgusta, ugotovitveni narok pri sodišču v Gor. Radgoni dne 6. avgusta ob 10.

Uvedeno je poravnalno postopanje o imovini tesarskega mojstra Josipa Pernuša v Kranju. Poravnalni sodnik Jurij Gregorc, poravnalni upravnik odvetnik dr. Šilar. Narok za sklepanje poravnave pri sodišču v Kranju dne 3. avgusta ob 9. Rok za oglašitev do 28. julija. Poravnalna ponudba 50 odstotna.

V zadevi trgovca Viljema Hackla v Lemerjih se mesto obolelega dr. Škrilaka postavlja za poravnalnega upravitelja odvetnik dr. Fleck v Murski Soboti.

»Glasnik zavoda za pospeševanje zunanje trgovine«

z dne 1. julija ima naslednjo vsebino: Izvešček iz trgovinske pogodbe z Bolgarsko — Gospodarske razmere posameznih držav: Kaj treba storiti za povečanje našega izvoza v Levanto. Možnosti našega izvoza v Sev. Afriko in Rumunijo. Gospodarsko stanje v Nemčiji — Pregled tujih trgov: avstrijskega, italijanskega, nizozemskega in trga s čebulo — Trgovinsko-politične in carinske vesti — Razpisi finančnega ministrstva — Gospodarski dogodki in vprašanja — Pregled naše zunanje trgovine v maju — Statistični podatki — Prometne vesti — Razstave in sejmi — Drobne vesti — Cenik za zavarovanje valute — Povpraševanje po našem blagu v tujini. — Kakor se vidi iz vsebine, je nova številka »Glasnika« posebno zanimiva.

Občni zbori

Prekmurska banka, d. d., ima 60. redni občni zbor dne 16. julija ob 14. v poslovnih prostorih zavoda.

Delniška družba pivovarne Union v Ljubljani ima XXIV. redni občni zbor v torek, dne 17. julija ob 16. v pisarni pivovarne.

XXXI. redni občni zbor delniške družbe Združenih pivovarn Zalec in Laško v Laškem bo v torek, dne 17. julija ob 17. v pisarni Delniške družbe pivovarne Union v Ljubljani.

Trgovska in industrijska d. d. Hartner v Murski Soboti ima redni občni zbor dne 16. julija ob 14. v prostorih Prekmurske banke v Murski Soboti.

Tovarna dežnikov, d. d. v Dolnji Lendavi ima izredno glavno skupščino dne 19. julija ob 11. v posvetovalnici svoje tvornice. Na dnevnem redu je izprememba pravil.

Železni majdan in topilnica Topuskoc, d. d. v Ljubljani ima 8. redno glavno skupščino dne 24. julija ob 11. v prostorih Kranjske industrijske družbe na Jesenicah.

Italijanski trg

Zadnja številka »Glasnika Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine« podaja naslednje situacijsko poročilo o italijanskem trgu: Položaj na živinskem trgu je bil v juniju na splošno ugoden. Potrošnja se vsled velike vročine vsako leto v tem času zmanjša. Zato tudi navadno padejo cene. Letos pa se to ni zgodilo. Cene so se dobro držale in so v primeri z majem padle le zelo neznatno. Pri tem je treba pripomniti, da je dovoz zaklane živine na trg narastel. Lansko leto so cene v juniju zelo padle. Kako so se gibale cene se vidi iz teh števil: Na milanskem trgu so se plačevali:

	maj 1934	junij 1934	junij 1933
voli I. vrste po	270	270	250
voli II. vrste	240	240	220
voli III. vrste	190	200	190
govedo I. vrste	250	250	230
govedo II. vrste	230	210	200
govedo III. vrste	160	140	160
teleta I. vrste	430	470	490
teleta II. vrste	390	420	410
teleta III. vrste	310	340	310
svinje nad 180 kg	380	370	430

Padle so torej samo cene goveje živine slabše vrste, dočim so cene teletom celo narastle. Posebno poglavje tvorijo cene svinjam, ki so vedno nizke in celo pod uradnimi cenami. Baje vsled velikega dovoza zaklanih svinj iz Holandske, Švedske in Danske.

V primeri z marcem so zelo nazadovale cene teletom, jagnjetom in prašičem, vendar pa je splošno nivo cen nad lanskim.

Cene predmetom mesne industrije so se le malo izpremenile. Večina podjetij dela še precej dobro. Dosedaj je le malo število podjetij vsled letnega odmora ustavilo delo. Domači konzum se vsled znižanja cen na drobno še precej ugodno razvija ter omogoča tvornicam, da obratujejo. Izvoz je padel v aprilu na 2.968 stotov napram 3.734 stotov v aprilu 1933.

Uvoz živine se je povečal in je bilo v prvih 4 mesecih letošnjega leta uvoženih skupno 40.403 glav živine v vrednosti 227 milijonov lir, dočim je bilo v istem času

lani uvoženih le 28.180 glav goveje živine v vrednosti 1436 milijonov lir. Uvoz živih prašičev je neznaten in je bilo v prvih štirih mesecih uvoženih 3074 glav napram 34.142 glavam v l. 1932. Gre tu le za kvaliteto živino za rejo. Uvoz zmrazjenega mesa pa je ostal skoraj na isti višini ko pred 2 letoma, v primeri z lani pa je narastel od 101.136 stotov na 125.994 stotov.

Na trgu živine za rejo in za vprežno živino vlada še vedno veliko povpraševanje, kljub temu pa se cene niso popravile. Posebno veliko povpraševanje je po kravah mlekaricah, kar je razumljivo z ozirom na visoke cene telet.

Cene jajcem so v zadnjem tednu v mesecu juniju nekoliko porastle. Povprečna cena se je dvignila od 344 na 248 in pol lire za 1000 kosov. To povzročile slabe posledice višjih cen v južnih krajih. Milan je dobro založen z jajci in so zato cene v Milanu celo nekoliko nazadovale ter notira povprečna cena 240 lir za 1000 kosov.

Sedaj so znani tudi že prvi podatki o žetvi v dolini Pada. Vesti so malo ugodne. Zrna so majhna, hektolitrska teža pa je neznatna. Zelo neugodno je tudi stanje cen na svobodnem trgu s pšenico, kjer je cena standard pšenice od 78 kg padla za eno liro na 83/85 za stot. To so povzročile slabe vrste pšenice, ki so se sedaj pojavile na trgu. Povprečna cena sicilijanske pšenice pa je malo boljša in se je dvignila od 100-50 na 101- liro za stot. Trg moka pa je zopet v haussi, zlasti za mehko pšenično moko, ki je v ceni porasla za 1 do 2 lire. Še bolj so se dvignile cene za otrobe in sicer za do 3 lire za stot.

Največ zanimanja pa je sedaj za koruzo. Na efektivnem trgu so se dvignili tečaji v preteklem tednu od 60—67 na 63—68 lir za stot, originalna milanska koruza pa se je dvignila celo za 4 lire. Tudi nekateri koruzni izdelki so se popravili v ceni za 3 lire.

Trg za krmo izkazuje za nekatere pridelke kakor za proso dvig cen, dočim je ostalo za druge pridelke vse neizpremenjeno.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Seznam spodaj navedenih povpraševanj po našem blagu je sestavljen od Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine (Zavod za unapredjvanje spolne trgovine, Beograd, Ratniški dom) na podlagi vprašanj, ki jih je prejel iz tujine.

Na ta način je zbral Zavod velik naslovni material. Kdor se zanima za eno od ponudb ali povpraševanj, navedenih v seznamu, naj piše zavodu in pri tem navede: številko, pod katero je povpraševanje navedeno, točno označbo vrste blaga, način embalaže z ozirom na tržne uzance, razpoložljivo količino blaga, ceno, kalkulirano po možnosti cif pristanišče države, kamor naj gre blago ali pa franko naša meja, plačilne pogoje in rok dobave. Istočasno naj se pošljejo tudi vzorci blaga.

Zavod pripominja, da za boniteto tujih tvrdk ne jamči.

Ce zahteva naša tvrdka nove možnosti za plačevanje svojih prispevkov v tujini, se objavi njena ponudba v posebnem biltenu, ki se brezplačno razpošilja tujim interesentom.

Les in lesni izdelki.

- 534 — Milan, lesene žlice;
- 535 — Bettola (Italija), mizarske jelove in borove deske ter tesani hlodi;
- 536 — Haarlem (Holandija), 300.000 hrastovih in bukovih železniških pragov.

Deželni pridelki.

- 537 — Komarno (Čehoslovaška), 500 ton prvovrstnega polsladkega sena.
- 538 — Amsterdam, žitarice proti kompenzaciji;
- 539 — Sárvár (Madžarska), riževa slama in metle iz riževe slame;
- 540 — Dunaj, zdravilne rastline;
- 541 — Hamburg, repica, semenje od sončaric, gorčica in proso;
- 542 — Hamburg, pšenična moka in pšenični otrobi;
- 543 — Lodz, sirovine za tekstilno industrijo;
- 544 — Trst, zastopnik za žitarice, krmo, suhi grah in fižol;
- 545 — Leipzig, fižol, sočivje, oljate rastline;

- 546 — Kopenhagen, pšenica (78 kg po hektoltru);
- 547 — Bordeaux, suhe pečenke za San Francisco.

Sadje in vino.

- 548 — Berlin, češplje in drugo sveže sadje;
- 549 — Hamburg, sveže požeške češplje in suhe češplje;
- 550 — Bruxelles, suhe češplje in drugo suho sadje;
- 551 — Leipzig, češplje, pekmez, orehi, lešniki;
- 552 — Bruxelles, sveže sadje;
- 553 — Berlin, žganje, vino, sveže sadje, slivovka in druge alkoholne pijače;
- 554 — Oslo, zastopnik za vino in alkoholne pijače;
- 555 — Dunaj, dalmatinsko vino.

Živina in perutnina.

- 556 — Kehl am Rhein, konji;
- 557 — Frankfurt am Main, nasoljene sirove volovske in kravje kože;
- 558 — Trst, zastopnik za jajca;
- 559 — Hamburg, sirove telečje, ovčje in kozje kože;
- 560 — Tourcoing, deli od ovčje kože, na katerih so še ostanki sirove ali oprane volne.

DOBAVA — PRODAJA

Zgradnja vojaških objektov v Sopnici pri Sesveti se odda potem ofertne licitacije dne 18. julija pri inženjerskem oddelku Savske divizijske oblasti v Zagrebu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri inženjerskem oddelku te komande.)

Zgradnja mostu čez reko Uno v Bihaču se odda potom pismenih ponudb, katere je vložiti do 15. julija pri tehničnem oddelku kr. banske uprave Vrbaske banovine v Banja Luki. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji in projekt pa pri istem oddelku.)

Ljubljanska mestna elektrarna razpisuje dobavo naslednjih tiskovin: 80.000 kartotečnih listov, 400.000 računov (verizni formular), 6000 seznamov za račune za porabo toka in 3000 pol kopirnega papirja.

Ponudbe je poslati do 15. julija. Pojasnila v knjigovodstvu mestne elektrarne.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 19. julija ponudbe o dobavi 10.000 kg portland-cementa; do 20. julija o dobavi 5160 kg železne pločevine, 385 kg železa, 30 kg železnih plinskih cevi, 120 kg železnih zakovic, 370 kg vijakov, 23 kg podložnih ploščic, 1 m³ teak lesa, 1 m³ mahagonijevega lesa in 50 m² vezanega lesa; do 22. julija o dobavi 5 porcelanastih zidnih umivalnikov, 5 porcelanastih klozetov, 10 navadnih ogledal, 2000 kg bele kovine, 5500 kg svinčenega minija, 6500 kg portland-cementa, 416 kg smole, 136 kg katrana, 13 kg solvent-nafte, 200 kg katraniranega motvoza; do 27. julija pa o dobavi 300 m jeklenih vrvi, 320 m jadrenine in 10.200 m katraniranega motvoza.

TRŽNA POROČILA

Jajčni trg

Iz St. Jurja ob južni železnici poročajo, da so kontingenti za Švico, Nemčijo in Avstrijo zaenkrat izčrpani, vsled česar je tudi cena jajc padla. Ker se upa, da bodo v juliju dovoljeni novi kontingenti, je verjetno, da se bodo cene v kratkem zopet popravile. Še vedno pa se izvažajo nekaj jajc v Italijo in Čehoslovaško.

Pšenična žetev bo boljša kakor se je pričakovalo

Tajnik novosadske blagovne zbornice dr. Petrovič je izjavil, da bo letošnja pšenična žetev mnogo boljša, kakor pa se je pričakovalo. Pšenica je sicer ponekod redka in nizka, toda zrnje je dobro razvito in prvovrstne kakovosti. Pred tedni je bila letošnja pšenična žetev cenjena na 18 milijonov stotov, kar bi zadostovalo za domačo potrebo, dočim bi ostale za izvoz le lanske zaloge v višini 20.000 vagonov. Po najnovejših cenitvah pa bo tudi letošnje pšenice precej preostalo za izvoz.

RAZNO

Gladovno stavko so začeli rudarji v trboveljskem revirju v protest proti znižanju plač in deputatov. Po opravljenem delu so ostali pod zemljo. Na vsak način bi bilo treba nekaj ukreniti, da se ta, v resnici že obupna stavka neha.

Železniški minister je izdal nov pravilnik o prostih kartah železničarjev in z njim povečal število prostih kart od 3 na 6. Tudi nekatere druge ugodnosti je dovolil.

V Kumanovem se je začel odkup opija. Kmetom plačujejo opij po 240 do 260 Din za kg.

Da poveča turistični promet po Južni Srbiji namerava uvesti banska uprava tri avtobusne krožne linije, ki bi zvezale vse turistično in zgodovinsko važne kraje Južne Srbije.

Na področju beograjske obrtniške zbornice je 6.027 obrtnikov, od katerih pa izvršuje obrt le 4.834 obrtnikov.

27 novih zadrug je bilo včlanjenih lani v dalmatinski združni zvezi.

O rekordni žetvi poročajo iz Španije. Letošnja žetev cenijo na 47-5 milijonov stotov, dočim daje povprečna žetev le 39 milijonov stotov žita.

Mednarodni poljedelski urad v Rimu ceni letošnje evropsko pšenično žetev na 400 milijonov metrskih stotov, dočim je dala lanska žetev 472 milijonov stotov.

Za novega predsednika Mehike je bil izvoljen general Cardenas.

Šilen vihar je divjal po severni Italiji in je uničil v nekaterih vaseh vso žetev.

Program ljubljanske radio postaje

Petek, dne 6. julija: 12.15: Florent Schmid: La Tragedie de Salome — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, šramel kvartet v reproduc. glasbi — 18.00: Radijski orkester — 18.30: Izleti za nedeljo (društvo Krka) — 19.00: Radijski orkester — 19.30: O potrebi skavtizma (Pavel Kunaver) — 20.00: Prenos iz Zagreba — 22.00: Čas, poročila, lahka glasba.

Sobota, dne 6. julija: 12.15: Reproduc. koncert glasbenih slik — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, harmonika pri nas in drugod (plošče) — 18.00: Slovenske narodne v reproduc. glasbi — 18.30: Interview z napovedovalcem — 19.00: Primorska ura: Tržaške narodne — 19.30: Zunanji politični pregled (dr. Jug) — 20.00: Vokalni koncert gđe. Angele Megle. Vmes citre solo, g. Mezgolits — 21.00: Radijski orkester — 22.00: Čas, poročila, lahka glasba (plošče).